

NAŠA KOMUNA

GLASILO OBČINSKEGA ODBORA SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA VIČ-RUDNIK

Leto I.

Ljubljana, 31. marca 1961

Številka 2

Lado Janežič, eden prvih borcev Krimskega bataljona (fotografiran 1941. leta)

27. april - občinski praznik

Na podlagi 1. odst. 15. člena in 2. odst. 50. člena zakona o ljudskih odborih (Ur. list LRS, št. 19-88/52) in 30. člena statuta občine Ljubljana-Vič je občinski ljudski odbor Ljubljana-Vič na skupni seji občinskega zbora in zbora proizvajalcev dne 30. marca 1961 sprejel

ODLOK

o razglasitvi 27. aprila za občinski praznik občine Ljubljana-Vič-Rudnik.

27. april, to je dan, ko je bila na odmočju občine ustanovljena Osvobodilna fronta slovenskega naroda, se razglša za občinski praznik občine Ljubljana-Vič-Rudnik.

Ta odlok velja od dneva objave v Glasniku, uradnem vestniku okraja Ljubljana. Ljubljana, 30. III. 1961.

Podpredsednik
občinskega ljudskega odbora:
Tone Zupančič, l. r.

Kako bomo proslavili 20-letnico vstaje

Delovno ljudstvo naše občine bo v letošnjem letu svečano proslavilo 20. obletnico oboroženega upora proti naci-fašističnemu okupatorju.

Občinski odbor SZDL Vič je že sredi novembra lanskega leta formiral poseben odbor za proslavo 20. obletnice revolucije in za praznovanje prvega občinskega praznika dne 27. IV. 1961.

Zaradi obsežnih nalog, ki nas čakajo letos, je odbor za proslavo razdelil svoje delo na sedem pododborov in sicer: pododbor za centralno proslavo, za izdajo almanaha, za organizacijo proslav v podjetjih, ustanovah in šolah, za telesno vzgojo in šah, za organizacijo proslav na vasi, za zunanjo ureditev občine ter za tisk in propagando.

Nadaljevanje na 2. strani

Pred volitvami v zadružne svete

Vsa skrb naj velja dobri kadrovski sestavi

Kmetijske zadruge so osnovne organizacije za uvajanje socialističnih proizvodnih odnosov v zasebno razdrobljeno kmetijsko gospodarstvo in zato imajo na tem področju kmetijske proizvodnje posebno vlogo. Njihova skrb je, da kmetijska proizvodnja v zasebnem sektorju kmetijstva poteka organizirano in tako, da bi se dosegla kar največja proizvodnost. Naloga zadrug pa je tudi skrb za mehanizacijo kmetijske proizvodnje, za agrotehnične ukrepe in podobno.

Pri doseganju tega cilja imajo zadrugi sveti kot družbeni organi več ali manj odločujočo vlogo. Razen tega pa zadrugi sveti nudijo lepo priložnost za to, da se tudi v zasebnem sektorju kmetijstva uveljavlja družbeno upravljanje in da se pri zasebnih kmetijskih proizvajalcih vzbuja občutek za organizirano kolektivno gospodarjenje.

Zadrugi sveti se volijo v začetku vsakega drugega leta. Število članov znaša od 30 do 80; konkretno število pa določajo pravila zadruge. Po odloku Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS je razpisni rok od 1. marca do 15. aprila 1961. Razpis opravijo zadrugi sveti sami tako, da bodo volitve končane najkasneje do konca aprila.

Osnovne organizacije Socialistične zveze bodo morale ob podpori občinskih organizacij posvetiti kar največ skrbi za čim boljši kadrovski sestav zadrugnih svetov. Le v primeru če bodo v novih zadrugnih svetih izkušeni in predani socialistični kmetijski delavci, bodo zadruge kos svojim nalogam. Izvoliti pa bo seveda treba tudi primerno število žena in mladine. Del članov zadrugnih svetov se izvoli iz vrst članov zadruge, drugi del

pa iz vrst delavcev zadruge in njenih samostojnih obratov, upoštevajoč delež dohodka teh obratov v skupnem dohodku zadruge. Pravila zadruge natančno določajo, koliko članov se voli v zadrugi svet iz vrst članov zadruge in koliko izmed delavcev zadruge oziroma njenih samostojnih obratov.

Kandidatne liste se vlaga pismeno, obsegati pa morajo vsaj toliko kandidatov, kolikor članov zadrugnega sveta se voli izmed članov zadruge oziroma izmed delavcev zadruge in njenih samostojnih obratov. Kandidatno listo izmed članov zadruge ali delavcev zadruge predlaga najmanj desetina članov zadruge. Predlagatelj ne sme biti manj kot pet, če ima zadruga manj kot 500 članov oziroma delavcev. V tistih zadrugah, ki imajo več kot 500 članov ali več kot 500 delavcev sme predlagati kandidatno listo toliko članov zadruge, oziroma delavcev, kolikor kandidatov je treba izvoliti v zadrugi svet.

Kandidatne liste morajo biti javno objavljene najmanj sedem dni pred volitvami in potrjene od volilnih komisij.

Volitve so tajne. Vodita jih volilni komisiji, ki sta imenovani izmed članov zadruge — za volitve članov zadrugnega sveta iz vrst članov zadruge in izmed delavcev — za volitve članov zadrugnega sveta iz vrst delavcev zadruge.

Glasovanje se opravi na voliščih z glasovnicami. Glede na razsežnost zadrugnih območij bo treba posvetiti posebno skrb organizaciji volišč. Le če bodo volišča prilagojena terenskim prilikam in če bodo volitve tudi politično dobro pripravljene, bo udeležba na volitvah dovolj velika.

I. L.

Ves kolektiv je nosilec samoupravljanja

Z občinskih zborov sindikalnih podružnic

Kot vsako leto so tudi v letošnjem letu občni zbori vseh sindikalnih podružnic v gospodarskih in negospodarskih organizacijah. V primerjavi s prejšnjimi leti beležimo letos velike razlike v poročilih, ki jih podajajo predsedniki sindikalnih podružnic o delu sindikalne organizacije pa tudi pri razpravah članov.

V prejšnjih letih so bili redki primeri, da bi sindikalne podružnice tako temeljito razpravljale na svojih zbori o delu organov delavskega samoupravljanja. V delovnih kolektivih se vse bolj zavedajo, da je nosilec delavskega samoupravljanja celoten kolektiv in ne samo delavski svet, oziroma upravni odbor, kot so marsikje smatrali doslej. Medtem, ko so bili delavski sveti v minulih desetih letih več ali manj samo razdeljevalci dohodkov nad tarifnimi postavkami, postajajo spriči novih gospodarskih instrumentov edini dejanski gospodarji.

Zanimivo je, da so bili vsebinsko zelo dobri občni zbori v inštitutih in znanstvenih zavodih, ki jih pri nas ni malo. Te ustanove prehajajo zdaj na samostojno finančno poslovanje in dobivajo status gospodarskih organizacij. Skoraj prav povsod, kjer so doslej že bili občni zbori, so člani opozarjali na nezadostno obveščenost članov kolektivov o problemih, ki jih obravnavajo organi podjetja. To se pravi, da so se člani podružnic oziroma kolektivov premalokrat sestajali. Mnogo so govorili o skrbi za delovnega človeka: o stanovanjskih problemih, o strokovnem izobraževanju delavcev, o letnem oddihu in rekreaciji, predvsem pa o politiki nagrajevanja po učinku dela.

Ena osnovnih pomanjkljivosti, ki jo je ugotovil naš ObSS je ta, da so na zbori poleg temeljite obravnave o novih gospodarskih instrumen-

tih in o navedenih problemih premalo obravnavali tudi probleme komune (ceste, kanalizacija, vodovod, šolstvo, zdravstvo itd.). Premalo govora pa je bilo tudi o povezavi gospodarskih organizacij s stanovanjskimi skupnostmi na terenih.

Tudi občni zbor sindikalne podružnice ObLO je bil letos vsebinsko bogat — tudi zaradi tega, ker so na njem govorili o nagrajevanju po delu za uslužbenca tega organa.

Na splošno lahko trdimo, da so sindikalne podružnice več ali manj opustile misel, da so trgovina oziroma socialna ustanova, ki naj skrbi samo za nabavo ozimnic, za organizacijo izletov, za razne prireditve in podobno. Organizacije so se že začele ukvarjati z vsemi gospodarskimi problemi. Zavedajo se, da je od njihove rešitve odvisen dvig realnih osebnih dohodkov.

Tudi glede obiska na občnih zbori se moramo izraziti pohvalno, saj je bila udeležba na zbori 95%. V razpravah pa je sodelovalo približno 30% prisotnih.

Končno naj omenimo, da se je z združitvijo občin Vič, Rudnik in Dobrova število članstva sindikata povečalo na okoli osem tisoč. Za uspešno delo na geografsko razsežnem območju smo morali organizirati pet sindikalnih aktivov, ki bodo poleg splošnih problemov še posebej obravnavali probleme svojega območja. Ti aktivni so v Podpeči, na Dobrovi, v Velikih Laščah, Skofljici in na Rudniku.

S končno analizo občnih zborov in s kadrovskim sestavom novoizvoljenih izvršnih odborov sindikalnih podružnic, bomo seznanili članstvo sindikata takoj po končanih občnih zbori — to je v mesecu aprilu.

Pogovori na zborih volivcev

Predlogi volivcev bodo v okviru možnosti upoštevani v družbenem planu za leto 1961

Na zborih volivcev, ki so bili od 19. III. do 26. III. 1961 so volivci razpravljali o predlogu družbenega plana za leto 1961. Sklepe zborov volivcev ljudski odbor že analizira in bo nanje v celoti odgovoril v naslednji številci našega glasila.

Na 41 zborih na območju občine Ljubljana-Vič-Rudnik je sodelovalo nad 5000 volivcev. Zbor volivcev na BARJU bo treba sklicati še enkrat ker prvič ni bil sklepčen. Takšen malomaren odnos volivcev je še toliko bolj vreden obsojanja zaradi tega, ker je na tem območju še precej nerešenih problemov, pa kljub temu kažejo državljani zelo malo volje za sodelovanje z občino.

Zbor volivcev v VELIKIH LASCAH je opozoril na to, da bo nujno treba urediti kanalizacijo v središču kraja. To naj bi napravili hkrati z gradnjo ceste, ki jo že trasirajo. Volivci so bili mnenja, da bi bilo treba organizirati servisne delavnice in postaviti bencinsko črpalko.

V DALNJI VASI je zbor volivcev soglasno sprejel predlog družbenega plana. Volivci so zahtevali naj krajevni odbor pošlje Mestnemu vodovodu protestno pismo zaradi nerešenega vprašanja vodovoda. O poti na Orle so sklenili, da jo je treba čim bolj stalno vzdrževati.

Zbor volivcev na VELIKEM OSOLNIKU je izrazil zahtevo po pomoči pri gradnji vodnjaka pri šoli, ki je brez vode. Sola že pet let čaka na pleskanje oken in vrat, ki zato že gnijejo. Volivci so izrazili pripravljenost da bodo s prostovoljnimi delom pomagali pri urejanju pota. Otroci iz tega kraja in iz vseh bližnjih vasi hodijo v osemletko v Lašce — celo 17 km daleč in bi bilo nujno treba organizirati avtobusni prevoz vsaj od Roba do Velikih Lašč.

Tudi zbor volivcev volilne enote RASICA je v celoti sprejel predlog družbenega plana. Največ so razpravljali o vsakoletnih poplavih zamočvirjenih travnikov, in o prekvalifikaciji zamočvirjene zemlje v nižje razrede s čimer bi se znižali previsoki davki.

Na zboru volivcev na TURJAKU so kritično ocenili postopek pri izdaji gradbenih dovoljenj in menili, da je treba odpraviti v gradbenem in komunalnem odd. občinskega LO nekatere pojave birokratizma. Predlagali so tudi, da naj se sredstva za popravilo poti krajevnega in občinskega značaja preneso v celoti na krajevni odbor.

Na zboru volivcev na ROBU je bila osredno vprašanje dograditev in razširitev 4 km dolge poti, ki bi povezala Rob z Zapotokom in naprej z Igom ter Ljubljano. Dravljani so že sami na trasi opravili nad dve sto prostovoljnih ur. Zavedajo se gospodarskega pomena te ceste, ki jim so v dela vložili že nad 200.000 din; ob skromni bo dosedanje pot skrajšala za nad 10 km. Sami podpora občine pa bodo že letos dokončali cesto.

Volivci na MOHORJU so predlagali ustanovitev obrtnega podjetja za izdelovanje suhe robe, v katerem bi zaposlili odvečno delovno silo s tega območja. Predlagali pa so tudi uvedbo potujoče ambulante in trgovine, ki bi oskrbovala ta oddaljeni kraj.

Kako bomo proslavljali 20-letnico vstaje

Nadaljevanje s 1. strani

Odbor je že sestavil okvirni program, ki bi bil naslednji:

1. Centralna proslava na dan občinskega praznika v dvorani kina Vič s predhodno slavnostno sejo ObLO in sprejemom pri predsedniku ObLO.
2. Izdaja spominskega zbornika o gospodarskem, kulturnem in družbeno-političnem razvoju občine.
3. Revija pevskih zborov osnovnih šol.
4. Revija kulturno-umetniške dejavnosti „Svoboda“ in prosvetnih društev.
5. Centralni nastopi TVD Partizan Trnovo, Vič, Horjul, Brezovica, Brdo, Polhov Gradec in Krim.
6. Košarkarski, atletski, nogometni in balinarski turnirji športnih organizacij.
7. Povorka društev TVD Partizan, Svoboda, športnih organizacij ter gasilskih društev.
8. Štafetni tek ob spomenikih in spomeniških krajih iz NOB ali množični pohod.
9. Tekmovanje šahovskih društev in strelskih drušin.
10. Svečani zbori SZDL na vasi, akademije v zadružnih domovih, prižiganje kresov na predve-

Volivci OPALKOVA so naprosili ljudski odbor vsaj za 300.000 din dotacije za ureditev komunalnih problemov. Zlasti poti so pri njih v izredno slabem stanju.

Volivci volilne enote RUDNIK smatrajo, da je treba dokončno urediti vodovod v Londonu in na Rudniku. Ker je promet zaradi gradnje mostu na Ižanski cesti preusmerjen na Peruzzijsko cesto in na Jurčkovo pot že več kot eno leto, sta ti dve cesti že domala uničeni.

Volivci so nakazali tudi potrebo pa zidavi kulturnega doma na Rudniku in razpravljali še o izredno slabi razsvetljavi na Dolenjski cesti, ki je podaljšek avtomobilske ceste Ljubljana—Zagreb. Prebivalci Rudnika kljub majhni razdalji do središča mesta še nimajo vodovoda in zahtevajo, naj Mestni vodovod čim prej izdela načrte. Prebivalci bi sami napravili izkope in zasipe. Po njihovem bi bilo treba tudi čimprej začeti z gradnjo kulturnega doma na Rakovniku in dokončati zdravstveni dom ter osemletko.

Volivci NOTRANJH GORIC so kritično ocenili odkup poljskih pridelkov od kmetov kooperantov. Govorili so tudi o gradnji transformatorske postaje v Notranjih Goricah in naprosili občinski odbor za potrebna sredstva za popravilo potov.

Zbor volivcev stanovanjske skupnosti TOBACNE TOVARNE je razpravljal o gradnji stanovanj in o gradnji nove Glasbene šole, ki naj bi bila blizu osemletke na Viču.

Nadaljevanje na 3. strani

Program pionirskih iger občinske ZPM

Občinski program za Jugoslovanske pionirske igre je sestavljen na podlagi republiškega in okrajnega programa za pionirske igre. Za izvedbo Jugoslovanskih pionirskih iger je formiran občinski odbor s svojimi komisijami: za glasbeno, gledališko vzgojo, za letovanje, za propagando in za materialna vprašanja. Občinski odbor bo stalno spremljal potek in izvedbo programov.

Odbor za pionirske igre je pripravil takle program: organiziral je novoletno praznovanje v občini, meseca maja bo organiziral javno oddajo „Kaj veš o domačem kraju?“.

Program pa obeta še: medsebojna spoznavanja pionirjev v občini, športna tekmovanja najboljših ekip pionirskih odredov, občinsko šahovsko tekmovanje, občinsko tekmovanje strelcev, srečanje pionirjev s kulturnimi delavci in z borci NOV, pevsko revijo po sektorjih in občinsko revijo z izborom najboljših pevskih zborov.

Odbor pa bo organiziral tudi: vsaj en pionirski klub, skupno z LMS delovne akcije za čiščenje ulic, ureditev igrišč, dvorišč in drugih objektov, centralno razstavo izdelkov pionirskih odredov, ustanovil bo klub vzgojiteljev na letovanjih in organiziral sprejem pri predsedniku občine ter slavnostno prireditev ob zaključku Pionirskih iger.

čar občinskega praznika, splošna kmetijska razstava itd.

11. Ureditev grobov padlih borecev, plošč in spomenikov.

12. Ureditev javnih prostorov, cest, parkov in nasadov itd.

Odbor je sprejel načelo, da mora biti proslavljanje množično in skozi vse leto ter na kvalitetni višini. Proslave v podjetjih, ustanovah in šolah se bodo časovno povezale tudi z drugimi obletnicami, ki so pomembne za posamezno podjetje, ustanovo itd.

Proslavljanje in stroške za zunanjo ureditev ter okrasitev občine bo finansiral poseben sklad, ki se bo formiral s prispevki gospodarskih organizacij in s prispevkom iz občinskega proračuna.

Med pomembnimi dogodki jubilejnega leta bo vsekakor zelo pomembno tudi prvo praznovanje občinskega praznika združene občine Vič-Rudnik.

Ni dvoma, da bodo k čim uspešnejšemu in čim bolj množičnemu proslavljanju prispevali svoj delež ne samo prebivalci naše občine, ampak tudi podjetja, zavodi, ustanove, šole, družbene organizacije, kulturno-umetniška in gasilska društva, mladina, pionirji, športne organizacije, skratka vsi se bodo s ponosom spomnili slavnih let krvave ljudske vstaje in gigantskih naporov ter uspehov v povojni graditvi naše države.

Razpisal bo tudi natečaj za vsebinsko in estetsko najboljšo razstavo pionirskih odredov, sodeloval bo pri izvedbi programov Glasbene šole Vič z naslovoma: obisk pri Jugoslovanskih skladateljih in obisk pri Slovenskih skladateljih, pri izvedbi produkcij glasbene šole Vič za posamezne osnovne šole, pri organizaciji pohoda ob žici okupirane Ljubljane, pri organizaciji izložb posameznih pionirskih odredov in razstave primerne otroške konfekcije, pri pogozdovanju trase ob žici okupirane Ljubljane, pri izvedbi pionirskih zimskih iger s smučarskimi tečaji, pri akciji za pomoč Alžirskim otrokom in pri akciji za prevzem patronatov raznih podjetij nad šolami in ustanovami.

Predvsem pa bo odbor nenehno skrbel za krepitev pionirskih zadrug in za ustanavljanje novih, za razvijanje rednega pionirskega dela ter za izboljšanje materialnega stanja pionirskih odredov.

Tudi v Logu pod Mangartom letujejo otroci naše občine

Priprave za prijetno letovanje otrok

Na združitvenem občnem zboru Zveze prijateljev mladine občine Vič-Rudnik, dne 27. februarja 1961, smo formirali komisijo za letovanje, ki naj bi opravljala funkcijo bivšega koordinacijskega odbora. V komisijo smo vključili poleg članov ZPM še zastopnike ZB, RK, sindikatov ter zastopnika sveta za varstvo družine. Komisija se je že večkrat sestala in obravnavala probleme v zvezi z letošnjim letovanjem otrok naše občine.

Bivša občina Vič je imela urejeno bazo za višinsko letovanje otrok v Logu pod Mangartom, bivša občina Rudnik pa obmorsko bazo v Rovinju. Združena občina bo nadaljevala z dokončno ureditvijo obeh letovišč za otroke in mladino.

Adaptirana hiša v Logu pod Mangartom ima kapaciteto za 45 otrok. Opremljena je sodobno z vsemi potrebnimi sanitarijami in opremo. V letošnjem letu bomo v spalnicah opremili postelje z novimi žimnicami ter uredili igrišče oziroma dvorišče. Ze obstoječim 16 hišicam v Rovinju se bodo letos pridružile še tri nove lesene hiše. S tem bomo kapaciteto otrok lahko zvišali na 120.

V obdobju šolskih počitnic se bodo v obeh otroških letoviščih zvrstile štiri izmene otrok — vsaka po 20 dni. Začetkom junija pa bodo v Logu pod Mangartom že letovali predšolski otroci, največ iz otroških ustanov občine. Računamo, da bomo s tem omogočili zdravo in prijetno letovanje preko sedem sto otrokom, ki so potrebni letovanja, naj bo po zdravstveni ali po socialni indikaciji.

Cena letovanja je do 7000 din, odvisno od višine plače staršev in pa od števila družinskih članov.

Za vodstvo letovanja smo se obrnili na prosvetne delavce in mladino. Šest članov iz naše občine se je udeležilo seminarja, ki ga je organizirala Okrajna zveza prijateljev mladine.

Na pobudo in s pomočjo ZPM bo tudi v naši občini ustanovljen klub vzgojiteljev na letovanjih, v katerem bodo vzgojitelji izmenjavali izkušnje in drug drugemu posredovali nasvete za čim boljše organizacijo zdravega razvedrila naših najmlajših.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR:

Vlado Zorž, France Jeras, Tone Urbič, Dušan Mole in Emil Zirkovnik

Tiska Tiskarna šolskih delavnic tehniških šol v Ljubljani

Pogovori na zborih volivcev

Nadaljevanje z 2. strani

Zbor volivcev na ŠKOFIJCI je predlagal pospešeno gradnjo vodovodnih priključkov in lesnega kombinata na Škofljici. Za gradnjo družbenega centra na Škofljici so zainteresirane tudi gospodarske organizacije: materialno pomoč pa naj bi nudil tudi občinski ljudski odbor. Volivci so zahtevali tudi jasne in redne odgovore na vsa vprašanja, zastavljena na prejšnjih zborih.

Zbor volivcev v POLHOVEM GRADCU je pa zahteval preureditev trgovine in predlagal ustanovitev samostojne drevsnice za Dolomitsko področje. Razpravljali so o pomanjkanju obrtniškega kadra, o razvoju turizma, določil je prioriteto občinskih cest, razpravljali o načrtih za elektrifikacijo in gradnjo vodovoda, o razširitvi obstoječe javne razsvetljave v Polhovem Gradcu, o gradnji stanovanjskega bloka, o urbanističnem načrtu, o problemu šušmarjev in o usposobitvi brivnice. Volivci so ugotovili, da so skoraj vsa investicijska sredstva namenjena le za ožji mestni del, premalo sredstev pa bodo dobila druga območja, ki imajo tudi mnogo nerešenih problemov.

Volivci z območja DOBROVE so zahtevali pretočkovanje stanovanj v župnišču. Razpravljali so o zaščiti drevja ob Gradaščici, o izvozu peska iz struge, pa še o regulaciji struge Horjulke na koncu Dobrove, ki stalno poplavlja.

Volivci HRUSEVA so razpravljali o električnem omrežju, o prevozu šoloobveznih otrok, o regulaciji Gradaščice, ki odnaša rodovitno zemljo, predlagali pa so tudi preglad katastrskega dohodka, ker menijo, da je razdelitev prispevka za vodovod nepravilna. Razpravljali so tudi o gradnji ceste od odcepa Ljubljana—Polhov Gradec do Hrušvega.

Volivci volilne enote KOLEZIJE so predlagali gradnjo potrošniškega centra, razpravljali so o izredno slabem stanju nekaterih cest in zahtevali zamenjavo cestnega delovodje. Predlagali so tudi, naj se iz mestnega sklada za pobijanje alkoholičnega pomaga TVD Partizanu v Trnovem prireditvi sanitarij. Sprejeli so tudi sklep o pobiranju samoprispevka za gradnjo kino-dvoran.

Tudi volivci ČRNEGA VRHA so predlog družbenega plana v celoti sprejeli s pripombami naj se uredi trgovina v Zalogu, naj se kraj poveže s telefonskim omrežjem in s prošnjo za pomoč pri elektrifikaciji Rovt in Planine ter s prošnjo za podaljšanje avtobusne proge do Zaloga. Volivci te enote so se zavzeli tudi za ustanovitev obrtne delavnice za kovaško stroko.

Volivci VNANJH GORIC so sprejeli predlog družbenega plana brez bistvenih pripomb.

Tudi na BREZOVICI so volivci sprejeli predlog plana. Vanj pa naj se na njihovo zahtevo vnese popravilo obstoječega vodovoda, ureditev

kanalizacije pri zaselku Postaja in graditev nove pekarnice na Brezovici. Razpravljali so tudi o izdelavi urbanističnega načrta za območje pri postaji.

Volivci KOZARIJ so soglašali z uvedbo krajevnega prispevka za gradnjo kinografskih dvoran. Predlagali so podaljšanje avtobusne proge do Brezovice pa tudi gradnjo potrošniškega centra za katerega so smatrali, da je pri njih celo bolj potreben kot v Rožni dolini. Tudi problem oskrbe z zdravim pitno vodo pri njih še ni odpravljen.

Volivci volilne enote GOLO, SKRILJE, ZAPOTOK imajo veliko problemov z gradnjo vaških potov in jim bo pri tem treba pomagati. Razpravljali so o gradnji kulturnega doma in sklenili nadaljevati z začetim delom. Predlagali so naj KZ Ig zaposli za čiščenje pašnikov prebivalstvo njihovih vasi.

Volivci volilne enote ZELIMLJE so predlog družbenega plana soglasno sprejeli in izvolili nov krajevni odbor.

Zbor volivcev TRNOVO je predlagal, naj se vnese v družbeni plan razen dograditve šole tudi dograditev otroškega vrtca, nameravana lokacija kino-dvorane na Bičevju pa se prenese v bližino nove trnovske šole. Volivci so razpravljali tudi o uvedbi avtobusnega prometa skozi Trnovo, o urbanističnih načrtih Trnovega, o pomoči ljudskega odbora pri gradnji gasilskega doma, o povečanju kapacitet otroškega vrtca in o ureditvi nekaterih cest.

Volivci IGA so predlagali ustanovitev pekarnice na Igu, v daljši razpravi pa so kritično ocenili pomanjkanje učilnic na Igu, kjer bodo morali verjetno že jeseni uvesti četrto izmeno.

Volivci volilne enote KRIM so za uvedbo krajevnega samoprispevka za gradnjo kinomatografskih dvoran. Predlagali so ustanovitev gostišča na Orlah. Mladinska organizacija pa naj bi se po njihovem lotila formiranja delovne brigade, ki bo pomagala pri gradnji zdravstvenega doma in športnega parka.

Volivci enote PURKACE so načeli problem prevoza učencev, ki hodijo po 20 km daleč v šolo. Tudi učna moč na Robu bo nujno potrebna, saj imajo učenci sedaj pouk le trikrat tedensko. Volivci naprošajo ljudski odbor za čimvečjo materialno pomoč pri urejanju ceste.

Volivci ROŽNE DOLINE so opozorili na slabe ceste in na slabo razsvetljavo. Sprejeli so tudi sklep o uvedbi posebnega samoprispevka za gradnjo kinomatografskih dvoran.

Volivci z BRDA predlagajo naj se v letošnjem letu popravi oziroma gradi cesta na Brdo. Razpravljali so tudi o nujnosti razširitve vodovodnega rezervoarja in o dodatni telefonski liniji na Brdo. Sprejeli so sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka za gradnjo kinodvoran, in izvolili nov krajevni odbor.

Volivci PRESERJA predlagajo, naj bi družbeni plan zagotovil gradnjo vodovoda Podpeč—Preserje in ureditev vodovoda v šoli. Predlagali so tudi združitev krajevnih odborov Podpeč in Preserje.

Volivci volilne enote PODPEČ-JEZERO so pa predlagali, naj ljudski odbor posveti več pozornosti vzdrževanju občinskih cest, turizmu in gostinstvu, gradnji vodovoda ter izdelavi zazidalnih načrtov za njihovo območje. Predlagajo tudi takojšnjo gradnjo vodovoda in se zavzemajo za dograditev kopališča na Jezeru.

Volivci terena MALCI BELICEVE so predlagali ukinitve mesnice na Tržaški cesti in adaptacijo prodajalne v prodajalno zelenjave, namestitve klopi ob avtobusnih postajah, redno čiščenje Gradaščice in redno škropljenje cest. Razpravljali so tudi o regulaciji Malega grabna, o slabi razsvetljavi na cestah in o slabo vzdrževanih zgradbah ob Tržaški cesti. Soglasno so tudi sprejeli sklep o uvedbi krajevnega samoprispevka za gradnjo kinomatografskih dvoran.

Volivci enote MATENA-TOMISELJ so med drugim razpravljali tudi o popravilu ceste Brest—Vrbljenje. Izrazili so pripravljenost, da bi ob malenkostni pomoči ObLO pomagali s prostovoljnimi delom. Nadalje so razpravljali še o izredno slabem stanju električne napeljave v Podkrajju.

Volivci ZAZARJA so razpravljali predvsem o ureditvi PTT prometa, o popravilu občinske ceste Dobrova-Horjul in o novem transformatorju v Zazarju. Izrazili so željo, naj bi ljudski odbor pomagal s finančnimi sredstvi, da bi omogočil dograditev vodovoda. Razpravljali so tudi o stalnem uslužbencu na krajevni uradu.

Volivci HORJULA želijo, da bi občinski ljudski odbor prispeval sredstva za izdelavo načrtov nove šole. Razpravljali so tudi o gradnji stanovanjskega bloka za učitelje, o zobni ambulanti v Horjulu in o neredni PTT službi.

Predloge zborov volivcev že proučujejo sveti in pristojni upravni organi ljudskega odbora in jih bodo po možnosti upoštevali v družbenem planu za leto 1961. Seveda pa vseh nakazanih problemov ne bo mogoče rešiti čez noč. Treba bo tudi veliko samoiniciative prebivalcev — prav posebno pri reševanju manjših komunalnih problemov. Mnogi krajevni odbori so že v preteklosti pokazali veliko iniciative in so z majhnimi sredstvi opravliali dela milijonskih vrednosti. To iniciativo bo treba še natančneje razvijati. Pri delitvi družbenih sredstev pa bo treba upoštevati, da bo pomoč ljudskega odbora tem večja, čim večja bo pripravljenost državljanov za sodelovanje.

Odgovore na sklepe in vprašanja volivcev bomo objavili v prihodnji številki našega časopisa, hkrati pa bomo objavili tudi sklepe z zasedanja obeh zborov ljudskega odbora o sprejemu družbenega plana.

Naša komuna v ljudski revoluciji

Naslanek krimskega bataljona

Ze maja in junija 1941 so se na Dolenjskem in Notranjskem začele priprave na oboroženo vstajo: politične agitacije, zbiranje orožja, municije in razstreliva. Junija 1941 je bila že ustanovljena preserska skupina po vodstvom Ljuba Serčerja.

Začele so se prve akcije, ki pa so bile spočetka še nepovezane in so izražale splošen odpor do italijanskega okupatorja.

12. junija 1941 so fantje in dekleta z Golega plesali pri Jožetu Virantu. Sem so prišli tudi trije inženirci 85. čete telegrafistov iz Zelimelj. Ob 15. uri je prišlo do pretepa. Italijane so nakresali s steklenicami in jih vrgli na cesto. Ze ob 18. uri je na Golo prišlo iz Zelimelj sto vojakov. Pobrali so vse fante, jih odgnali na zaslisanje v Zelimlje, dvanajst so jih odpeljali na Ig, sedem pa so jih potem poslali v internacijo.

15. julija 1941 se je začela oblikovati Molniška četa, ki jo je sestavljalo 20 domačinov — predvsem nekdanjih Svobodašev. Pričeli so s sabotajnimi akcijami, ki so polagoma prerasčale v pravo vstajo. (19. julija je bila pretrgana telefonska žica pri Podkrajju, istega dne pa tudi telefonska linija Tomišelj-Podpeč.) Vse te akcije so bile plod političnega dela KP med prebivalstvom in rezultat dobro organizirane Narodne Zaščite.

Molniška četa je bila dokončno oblikovana 23. julija 1941. Četo je organiziral Ivan Jakič (Jerin). Vodstvo čete je bilo v rokah Jerneja Gašpersiča in Slavka Zidaneka. Tri dni po ustanovitvi

je četa pri Brezjah nad Sostrem že izvedla prvi večji napad na italijansko preskrbovalno kolono, ki je nosila hrano posadki v Lipoglav. (2. četa, 3. bataljona črnih srajc.) Tedaj je četa štela že 30 borcev s 5 lahкими mitraljezi, vsi pa so bili oboroženi s puškami.

Konec julija 1941 je bilo tudi na Mokrcu urejeno partizansko taborišče, ki ga je organiziral že omenjeni Ivan Jakič. Sem so prihajali prvi mokrški partizani Sli Kogoj, Ljubo Serčer, Peter Dobrajc, Lado Janežič itd. Za te partizane so prebivalci Skrilja in Golega zbirali hrano in vojaški material.

15. avgusta se je že omenjena Molniška četa razdelila. En del je ostal na Molniku (zaradi neaktivnosti je dobil ime „kurja farma“) in se v začetku decembra priključil Pugledski četi, drugi del pod vodstvom Ljuba Serčerja in Slavka Zidaneka pa je odšel na Mokro, kjer je ostal do 15. septembra 1941. V začetku je štela mokrška skupina kakih 20 mož z dvema lahкими strojnima, konec avgusta pa je narasla na 50 mož s štirimi lahкими mitraljezi in 30 puškami. Bila je jedro poznejšega Krimskega bataljona. V to četo je vstopil tudi Milan Majcen, ki je 7. avgusta 1941 pobegnil iz zaporov v šentpeterski kasarni in postal pozneje komandir Mokronoške čete. Dne 12. oziroma 13. septembra sta se od Mokrske čete odcepili Majcenova mokronoška in Dolganova primorska skupina.

V noči od 29. na 30. avgust 1941 je Mokrska četa pod vodstvom Ljube Serčerja napadla karabinersko postajo na Turjaku in jo obstreljevala s puškami in strojnico. Ranjenih je bilo nekaj

karabinerjev. To je bil prvi partizanski poskus, da bi zavzeli utrjeno postojanko.

Iz Ljubljane je avgusta in septembra odhajalo na Mokro vedno več tovarišev v partizane. Vdih jih je tov. Franc Bratovž (Aco). Zbirališče je bilo pri šoli na Barju. Nato so odhajali po cesti na Ig-Kurešček-Jazbino-Krvavo peč v šolski logor pod Rakitno. Zbirališča so bila še v Črni vasi, na Igu in Lavrici, pozneje pa kar v Ljubljani pred Mestnim domom, od koder so se z avtobusom vozili proti Turjaku.

Velika aktivnost partizanov, razvoj OF in pa akcije Narodne zaščite na območju Mokra so resno prizadele italijanskega okupatorja, ki je začel konec leta 1941 z vrsto ofenziv, da bi uničil partizane.

Italijanska kvestura je s pomočjo vojske izvedla 14. in 15. septembra 1941 prvi večji ofenzivni sunek na področje Mokra. Italijani so navalili na partizansko taborišče na Mokrcu iz treh smeri: Golo, Krvava peč, Zapotok. Ljubo Serčer in Milan Majcen sta s spretnim manevrom (megafon in srbska povelja) speljala Italijane v napačno smer, pobila 54 Italijanov in omogočila skupini umik v novo taborišče v Zali pod Osredkom. Zadnji sunek Italijanov je bil 16. sept. 1941, ko je 85. četa telegrafistov pregledala še manjše področje Iške in pri tem požgala partizanske barake.

Mokrska četa se je po ofenzivi zbrala 20. septembra 1941 v Zali pod Osredkom. Oblikovala se je še Šolska četa. Tu je bil v začetku oktobra 1941 ustanovljen tudi Krinski bataljon. Komandant je bil Jernej Gašpersič, komisar pa je bil Dušan Pirjevec.

Krinski bataljon je tako ob ustanovitvi imel šest čet — skupno 150 mož.

Nasveti kmetovalcem

List „Naša komuna“ bo imel v bodoče posebno rubriko, ki bo namenjena kmetijski dejavnosti v občini. V tej rubriki bomo objavljali zanimivosti naprednega kmetijstva, kot na primer uporabo umetnih gnojil, kemičnih sredstev, sodobnih kmetijskih strojev, kakor tudi veterinarsko in gozdarsko problematiko itd.

Posebnost te rubrike bo v tem, da bodo tudi bralci lahko spraševali za kmetijske nasvete — na vprašanja bomo redno odgovarjali. Poleg tega pa naj bralci sami prispevajo članke iz lastnih izkušenj in uspehov pri kmetovanju.

Prav tako bodo kmetovalci v tej rubriki našli tudi nasvete za važna kmetijska dela v prihodnjem mesecu.

DOGNOJEVANJE VISOKORODNIH SORT PŠENICE

Od agrotehničnih ukrepov, ki najbolj vplivajo na pridelek visokorodnih sort pšenice (San Pastore, Hellkorn, San Marino itd.) je zelo pomembno zimsko dognojevanje. Po navodilih naj bi posevke pšenice dognojevali z dušikom (nitromonkal) februarja (175 kg nitromonkala na ha) in po potrebi še aprila. Ker je sedaj zadnji čas, naj kmetovalci takoj dognojijo visokorodne sorte pšenice z nitromonkalom.

Plevel v žitih zatiramo s herbicidi v mesecu aprilu, zato uporabljamo herbicid Deherban v koncentraciji 1 kg na 600 l vode ali Agroxon 4 v koncentraciji 4 kg na 600 l vode.

GNOJENJE TRAVNIKOV

Z gnojenjem travnikov vračamo zemlji one hranilne snovi, ki jih je travinja porabila za svojo rast. Danes naš kmet ne obdeluje več njiv brez gnojenja, toda mnogi pa še vedno mislijo, da travnik lahko daje pridelek brez gnojenja. Res je, da tudi neurejen in neoskrbovan travnik daje pridelek, a ta je pičel in kakovostno slab, večkrat pa niti ne poplača truda, ki ga imamo s košnjo in s spravilom.

Kakor vse rastline, tako rabijo tudi trave predvsem: dušik, fosfor in kalij. Teh je v zemlji navadno le malo. Pridelek 45 q sena na ha porabi iz zemlje 79 kg dušika, 30 kg fosforne kisline in 90 kg kalija. Zato je razumljivo, da moramo travniku nadomestiti izgubljene hranilne snovi z gnojenjem.

Kmetovalci, če želimo obilen pridelek sena je sedaj zadnji čas, da travnike takoj pognojimo z gnojili, ki jih ima KZ na zalogi. V zadnjem času so najbolj v rabi mešana gnojila — nitrofoskalij, ki so za travno rušo najbolj primerna.

ZAVARUJMO SADOVNJAKE PRED SLANO

Najbolj nevarna je slana za rastline, ko prično rasti ali cveteti. Zaradi slane trpi najbolj vinska trta in sadno drevje. Nižinske zaprte lege navadno slana najbolj prizadene. Proti poznemu mrazu ali slani, je najmanj odporno cvetje in mladi plodovi. Zaprte cvete uniči mraz že pri temperaturi od -1 do -6°C , odprte pa od -1 do -4°C . Mladi plodovi pa so za mraz občutljivi že pri 0°C .

Nočna slana, ki napravi največ škode pa je možna, če je med 16. in 17. uro mirno in jasno vreme z nizko temperaturo. Sadovnjake in tudi ostale rastline obvarujemo pred slano, če rastline pokrijemo s papirjem, slamo, gnojem itd., ali pa če z gostim dimom preprečimo prehitro ohlajevanje.

Zato pripravite v sadovnjake slamo, mokro listje, žaganje, papir, odpadno olje itd., da boste ob sporočilu hidrometeorološke službe lahko z dimljenjem obvarovali sadovnjake pred slano!

ŽIVINOREJCEM!

Svinjska kuga in rdečica sta se zadnja leta močno razširili na območju naše občine. Naši pravičnejši povzročati občutno gospodarsko škodo, rdečica pa poleg tega ogroža še dragoceno človeško zdravje. Da bi se zavarovali pred tema dvema boleznima uvajamo v letošnjem letu obvezno zaščitno cepljenje.

ZAVARUJMO GOZDOVE PRED POŽARI

Pričakovati je zopet suho in toplo vreme. Opozorjamo vse, ki se zadržujejo v gozdu in v njegovi bližini, da je sedaj najbolj nevaren čas za gozdne požare.

Zažiganje grmovja, dračja in plevla na pašnikih in na drugih zemljiščih je dovoljeno le ob mirnem vremenu in pri stalnem nadzorstvu. V primeru, če pa požar vendarle nastane ga je treba takoj prijaviti in pomagati pri gašenju!

Sprašujemo in odgovarjamo

KJE VZETI SREDSTVA ZA VZDRŽEVANJE STARIH ZGRADB?

Stanovanjska skupnost Barje šteje 34 hišnih svetov. Skoraj vsi pa imajo precejšnje težave z vzdrževanjem starih hiš. Sredstva, ki ostajajo hišnim svetom za redna popravila so namreč tako majhna da niti zdaleč ne zadoščajo. Hišni sveti velikih stanovanjskih hiš — posebno še novejših stavb so v veliko boljšem finančnem položaju. Dokler so nove — takšne hiše sploh ne terjajo večjih popravil, kasneje pa so prednosti v tem, da je treba vzdrževati samo eno streho in tudi vrsta drugih objektov je skupnih za vso zgradbo. Zakaj je potem odstotek, ki ga je treba plačevati v amortizacijski sklad enak za stare in nove hiše? Prav bi bilo, če bi za stare stavbe sploh ukinili amortizacijski sklad, ali pa bi vsaj zmanjšali odstotek amortizacije.

Stanovanjska skupnost Barje

Dejstvo, da hišnim svetom, ki upravljajo stare hiše, primanjkuje sredstev za popravila, je seveda splošno znano. S tem vprašanjem se ukvarjajo poleg hišnih svetov vse stanovanjske skupnosti in organi, ki so pristojni za stanovanjske zadeve. Sekretariat Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS za zakonodajo in organizacijo je že zahteval, da ga oddelek za komunalne in gradbene zadeve ObLO seznani s težavami pri upravljanju stanovanjskih hiš. Kolikor nam je znano bo te podatke poslal Zveznemu sekretariatu.

Po zakonu o stanovanjskih razmerjih pripada amortizacija za hiše oziroma stanovanja v družbeni lastnini, ki so bila dograjena pred 1. I. 1956, občinskemu stanovanjskemu skladu. Spremembo tega določila sprejme lahko le Zvezna ljudska skupščina.

Ceprav so o finančnem stanju hišnih svetov seznanjeni pristojni organi, ne bi bilo odveč, če bi posamezne stanovanjske skupnosti z gradbenimi strokovnjaki, ugotovile na svojem območju potrebna popravila in denarna sredstva na eni strani, na drugi strani pa sredstva s katerimi razpolagajo hišni sveti.

Pismo iz Vrhovc

Na severozahodnem robu mestnega predela občine Vič-Rudnik-Dobrova je na sončni strani pod nizkim gričem za ljubljanskimi opekarnami majhno toda prijetno mestno naselje Vrhovci.

Cetudi šteje komaj tisoč prebivalcev, izrazito delavskih družin, je mnogo doprineslo za osvoboditev in tudi sedaj je družbeno dokaj delavno. Hitro smo prisluhnili sklepom V. kongresa SZDL in tudi dosegli lepe uspehe. Uveljavlja se stanovanjska skupnost, SZDL pa že izvaja svoje programe po sekcijah. Sekcija za izobraževanje in sekcija za socialno skrbstvo in politiko že aktivno delujeta. Zelo aktivna sta organizacija RK in DPM pa tudi ZB, ZVVI in Društvo mladih zadrušnikov ne zastajajo. Pri stanovanjski skupnosti sta zelo aktivni komisija za komunalna vprašanja in sadjarska komisija.

V zadnjih letih smo dobili šolo, ki se še dograjuje in bo v letošnjem letu že popolna osemletka s približno pet sto učenci iz Vrhovc, Brda in Kozarij. Šolski odbor se trudi, da je šola kar najlepši drugi dom mladine. Tudi vodovod že obstaja, prav tako glavni vod kanalizacije, cesta pa je površinsko obdelana.

K vsem tem dobrinam, za katere se moramo zahvaliti družbi, so mnogo prispevali državljani sami. S pomočjo ObLO so sami zgradili ulične vodovode v dolžini približno 1500 metrov, izkopali in zasuli so vse jarke in nekateri so opravili tudi nad dve sto delovnih ur. Zadnjo jesen so sami uredili in nasuli vse stranske ulice itd.

Kljub aktivnosti državljanov pa je še vedno mnogo nerešenih problemov. Dograditi bo treba ulične vodovode, saj prebivalci na gričku in v dolinici pod gradom Bokalci, še vedno uživajo škodljivo vodo iz ilovnatih tal, nekateri pa niti takšne nimajo. Ulično kanalizacijo bo tudi treba urediti. Glavni vod je sicer zgrajen, odpadne vode po se od hiš še vedno odteka po površini. Dograditev ceste bo tudi nujna. Primernih družbenih prostorov nimamo in se zato sestajamo v šoli. Stanovanjska skupnost pa tudi pogreša prostore; otroški vrt, urbanistična ureditev, predvidena gradnja kopališča in športnih prostorov, cesta Brdo-Vrhovci-Kozarje pa so tudi vprašanja, ki jih bo treba rešiti.

Tako zbrane podatke bi skupnosti oddale oddelku za komunalne in gradbene zadeve ObLO, da bi jih posredoval pristojnim republiškim organom. S stalnim opozarjanjem pristojnih organov na ta pereči problem, bo gotovo kmalu prišlo do rešitve, saj je v interesu vseh, da družbeno lastnino obvarujemo pred propadanjem.

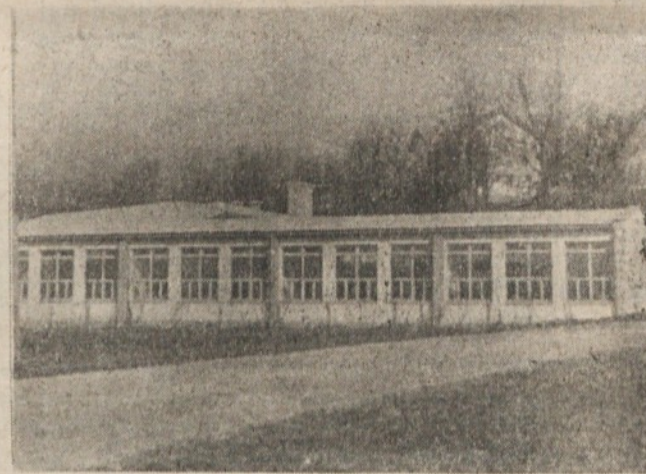
KDAJ BO DOGRAJEN MOST ČEZ IŠČICO?

Konferenca KO SZDL na Barju pa tudi zbor volivcev na tem terenu so obravnavali predvsem gradnjo mostu na Ižanski cesti. Ta most bi moral biti dan v promet že do oktobra leta 1960. Tako bi tudi lahko bilo, če bi z gradnjo nadaljevali neprekinjeno, pa se je podjetje balo, da bo most dograjen pred rokom in so zato delo ustavili. Niso pa poslušali Barjanov, ki so jih opozarjali, da so temelji preslabi. Inženirji so pač taki, da hočejo vse po svoje, pa naj si bo to prav ali ne. Sedaj most poka in leze na stran, kaj bo šele potem, ko se bo začel promet po mostu. Socialistična zveza zahteva naj podjetje samo trpi vse stroške, ki bodo potrebni za dograditev mostu.

T. Jarc, Barje

Na mostu, ki ga grade čez Iščico, so zaradi premikanja nasipa res nastale razne razpoke in deformacije. Posebna strokovna komisija je pod vodstvom republiškega gradbenega inšpektorja odredila vse potrebno, da bi bil most kar najhitreje usposobljen za promet. Gradbena dela s katerimi nameravajo odpraviti omenjene deformacije so v teku, tako da bo po izjavi projektanta že v mesecu maju mogoče odpreti most za javni promet. Ne drži, da bi podjetje v minulem letu prekinilo delo, ker se je balo, da bi bil most prehitro dokončan.

Strokovna komisija ni ugotovila, da so temelji preslabi; deformacije je po njenem mnenju zakrivilo posedanje terena oziroma nasipa v neposredni bližini konstrukcije. Stroške oziroma gospodarsko škodo, ki je nastala na mostu, pa bo seveda krilo podjetje — izvajalec del.

Nova osemletka na Vrhoveh

Zadnji zbor volivcev je obravnaval družbeni plan Komune in ugotovil, da se razen dograditve šole na Vrhoveh ne obetajo nobena druga dela v letu 1961. Razprava na zboru se je hitro usmerila na najnujnejše domače probleme. Volivci razumejo, da so potrebe ogromne, da sredstev ni veliko in da so druge še večji problemi. Zelijo pa, da bi jim LO pomagal pri gradnji uličnih vodovodov, pri gradnji ceste in izdelavi načrtov za kanalizacijsko mrežo. Prav bi bilo, če bi se tudi vprašanje urbanističnega načrta in kopališča premaknilo z mrtve točke. Državljeni so pripravljeni pomagati s svojim delom, sredstev pa nimajo.

Upamo, da se bo kljub težavam le našlo nekaj skromnih sredstev tudi za Vrhovce v I. 1961.

OBVESTILO VSEM KRAJEVNIM ORGANIZACIJAM SZDL

Po sklepu IO Zveznega odbora SZDL Jugoslavije o višini članarine je IO GO SZDL sklenil, da se zbrana članarina deli takole: krajevne organizacije SZDL dobe 50%, občinske organizacije SZDL 20%, Okrajni odbor SZDL 15%, GO SZDL 10%, Zvezni odbor SZDL pa 5% za članarino zbranih sredstev. Ze preje pa je Zvezni odbor sprejel sklep, da znaša od 1. IV. 1961 osnovna članarina 20 dinarjev mesečno.

Navedeni sklep naj prično krajevne organizacije izvajati takoj!